

24.12.2020

Štědrý den

Milost Pána Ježíše Krista, láska Boží, dar a společenství Ducha svatého se všemi námi!

„A slovo se stalo tělem a přebývalo mezi námi. A spatřili jsme jeho slávu!“ J 1,14-15

Píseň 259 *Navštiv nás, Kriste žádoucí*

Modlitba: Hospodine, hledáme Tě a pátráme po Tobě. Kde jsi, skálo života, studnice pravdy, vítězi nad zlem? Hledáme Tě, naději svého života a doufáme, že se nám neskryješ a nezmizíš. Budeme Ti stát za to, abys nám dal něco ze svého Ducha? Nebudeš váhat svěřit nám něco tak vzácného? Abychom to zase nějak nezašantročili, nepokřivili a nepokazili, jak míváme ve zvyku! - - Pane, na biblických postavách, na jejich příbězích i na životech našich současníků, bratří a sester vidíme, že ses dával a rozdával právě těm, kteří mnoho neznamenalí, kteří byli všelijak nalomení, nedůslední a nechápaví. Pane, Tvůj Duch dokáže dělat zázraky. Věříme, že proměňuje ochablou, šedivou a lhostejnou duši, dává jí náboj netušené energie a vyzbrojuje odvahou i moudrostí do zápasů proti všemu zlému či nanicovatému. Že obnovuje uvolněné svazky a spojuje nesourodé. O tohoto Tvého Ducha s námi i se všemi po něm toužícími po celém světě Tě prosíme, pro Tvého Syna, Pána našeho Ježíše Krista. Amen

Čtení: L 2,6-11

Píseň 261 (sl. 1–3) *Aj, čas vzácný*

Kázání:

Narodil se Kristus Pán. Kdo by neznal tuto píseň? Od jejího vzniku letos uplynulo 600 let. Čím si zasluhuje takovou pozornost? Nezdřáhám se dokonce vzít její text (první čtyři sloky) jako text kázání. **Narodil se Kristus Pán** je píseň vpravdě biblická; promyšleně a ve zkratce tlumočí základní křesťanskou zvěst. Evangelium, dobrou, radostnou zprávu.

Nikoli Ježíš, Kristus se narodil. Kristus není jméno, nýbrž funkce – Pomazaný, tj. od Boha poslaný, pověřený, král či velekněz. Po dlouhá léta tady chyběl. Byli jsme jako ovce bez pastýře, vládli nám ti, kteří toho nebyli hodni. Protože základní charakteristikou dobrého vládce je, že uznává autoritu nad sebou, třeba Pravdu. V té chvíli, kdy se Ježíš narodí v Betlémě, nikdo (snad jen anděl) neví, že je Kristus Pán, a co to všechno znamená. Ono se to vyjeví až na Velikonocce. Vánoční evangelium není reportáž, ale vyznání víry. A tak se radujme a veselme z tohoto příchodu Božího vyslance, z budoucnosti, která s ním přichází!

Z růže kvítek vykvet nám může znít jako poetická výplň. Podle knihy Sírachovce mohou jako růže rozkvést ti, kdo se dají vést Moudrostí, tedy Duchem Božím (Sir 50,8 a 39,1-14). Případně si můžeme vybavit slova proroka Izajáše o kvítí, které z Hospodinovy vůle rozkvétá i na poušti (Iz 35,1nn), případně o výhonku, který vypučí z mrtvého pařezu (Iz 11,1). Uprostřed tmavé zimy slavíme Kristovo narození jako střípek naděje, otvírá se před námi jeho příběh jako osvěžení v suchopáru našich srdcí a v únavě našich vztahů.

Z života čistého – v tom rozpoznáváme ohlas narození z panny, jak o něm bible vypráví. Ovšem to není alternativní biologie, ale teologie. Symbolika. Kristus byl počat Duchem svatým, jenže duch je v hebrejštině rodu ženského a v řečtině středního, to nemá pro Ježíšovy současníky a autory Nového zákona žádnou sexuální konotaci. Jde o nový začátek. Jako když Izraelci při odchodu z egyptského otroctví zanechali na místě starý kvas. Boží slovo je vedlo k tomu, aby si nepřenášeli do nové, svobodné existence svou hluboce vštípenou otrockou mentalitu. Šlo o to, začít úplně nově, načisto. S čistým štítem, s čistým rejstříkem, vzít to celé z jiného konce. Kristus je nové stvoření, nový Adam,

nový člověk, nanovo vymalovaný obraz Boží, protože původní originál, předobraz toho, kým jako lidé máme být, jsme někde poztráceli, potřísnil, potrhali.

Z rodu královského – je odkazem na Ježíšův původ z rodu Davidova. David je zmíněn nikoli snad proto, že by byl králem nejmocnějším, že by za jeho vlády byla říše nejslavnější, největší nebo vůbec jaké „nej“. Nýbrž, domnívám se, král David se stává předchůdcem očekávaného Mesiáše, protože má vztah s Bohem. Díky tomu vztahu David ví, co je odvaha i milosrdenství, radost i pokora.

Jenž prorokován jest – Nový zákon na mnoha místech cituje starozákonní proroky a jejich slova vztahuje na Krista. Proroctví se přitom nevztahují jen na Ježíšovo narození, ale na celé jeho poslání. Izraelští proroci připomínají lidu Božímu, v čem je aktuální Boží vůle, co je smyslem smlouvy s Hospodinem, co je podstatné, čeho se pro budoucnost držet, nač spoléhat. Spíše než o nějaké jednotlivosti, jde o to, že Ježíš Nazaretský odpovídá tomu, co proroci hlásali jako to podstatné – milosrdenství, spravedlnost pro chudé a ponižované, vysvobození a naději pro utlačované.

Ten na svět poslán jest – rozumí se od Boha, od toho, jehož jméno nelze vyslovit, nelze jím manipulovat, přivlastnit si ho. Znovu se připomíná význam slova Kristus, Mesiáš.

Člověčenství naše ráčil vzít na se – Bůh se stal člověkem, Slovo se stalo tělem, doslova masem (J 1,14). Zvláštností křesťanského poselství je jeho pohoršlivost. Skandální myšlenka, že věčný Bůh přijal hmotné, smrtelné lidské tělo. Na rozdíl od soudobých antických představ o bozích, kteří chodí mezi lidi v přestrojení, aniž by ztráceli své božské vlastnosti, v křesťanské zvěsti se Bůh v osobě Ježíše z Nazareta stal naplno člověkem včetně bolesti a smrti, která k lidství patří. Stal se člověkem, přiblížil se nám, zná nás zevnitř. Není chladný, není vzdálený na nebesích, není nepřístupný.

Goliáš oloupen – jestliže Ježíš je jako nový David, Goliáš s ním do páru se hned nabízí. Jenže s kým se Ježíš utkává jako David s Goliášem? Je Goliášem moc římských císařů reprezentovaná Pilátem, který Ježíše odsoudil a nechal ukřižovat? Jaký by to dávalo smysl? A proč je Goliáš oloupen? David ho přece neoloupil... Čtème bibli, tam to všechno je: příběh o tom, jak Ježíš uzdravil jednoho nemocného, němého člověka (L 11,14-23). Jenže tu ho někteří napadli: Ježíš uzdravuje, vyhání démona nemoci, protože je se zlým spolčen! Sám kníže pekel, Satan, Belzebul, mu dává sílu, dovoluje mu, aby se takhle předváděl. Na to Ježíš odpovídá: nedává to smysl. Zjevně si protiřečíte. Každá nemoc, postižení, posedlost je dílem zla, které se své kořisti jen tak nevzdá. Jestliže vyháním demony, uzdravuji a osvobozuji, pak to znamená, že ten všemocný Satan, ďábel, Goliáš, je přemožen a o svou kořist oloupen.

Člověk jest vykoupen - v tom příběhu o Davidovi a Goliášovi je Goliáš profesionální válečník, který se zdá být neporazitelný. Drží v šachu celou armádu Božího lidu jenom svým řevem a řinčením zbraní. Ochromuje je strach. David se proti Goliášovi zdá tak nepatrný. Obyčejný člověk, obyčejný pastýř. Jen říká: člověk nemá klesat na mysli. Goliášovi se postaví a vysvobozuje všechny Boží lid. Paralela s Ježíšem a Satanem je zřejmá. Nepatrný, obyčejný člověk Ježíš proti zdánlivě vševládnému Zlu. Zatímco David bojuje prakem, Ježíš svou obětí. Proto ten zvláštní slovník – člověk (každý člověk, neboť každý člověk je Boží) je Ježíšem z moci Zlého „vykoupen“. V Ježíšově době totiž bylo možno snadno se dostat do otroctví – jako válečný zajatec nebo třeba pro nesplacené dluhy. Z otroctví mohl být člověk vykoupen, když za něj jeho blízký zaplatil. Tady píseň spojuje opět Vánoce a Velikonoce: Ježíš Kristus zemřel za nás, zaplatil svou krví, obětí. Kristovo evangelium zachraňuje ze strachu, z té ochromující fascinace Zlem, Kristus nám dává svobodu od strachu ze smrti, ze zlého kolem nás i v nás, z vlastní bezvýznamnosti, z prázdnoty vesmíru. Jméno Ježíš přeloženo znamená Hospodin vysvobozuje. A proto radujme se, veselme se! Na Vánoce i po nich. Amen.

Píseň 281 (sl. 1-4) *Narodil se Kristus Pán*

Přímlovná modlitba: Pane Bože, děkujeme za tvoje evangelium – vánoční, velikonoční, za slovo života. Prosíme a přimlouváme se za všechny, kdo jsou přidušeni úzkostí a ochromujícím strachem ze zlého. Za ty, kdo touží po novém začátku v naději a pokoře. Prosíme i za ty, kdo si nepřipouštějí svůj podíl na Zlém, zavírají oči před nouzí a bolestí. Propojuj nás s tebou, pramenem Pravdy a Života, i se všemi lidskými bytostmi i s němým stvořením empatií, porozuměním, láskou, důvěrou. Otče náš...

Požehnání

Píseň 304 *V tmách čekáme*